

Handläggare
Per Olgarsson
Antikvarie, Stadsmuseet
Kulturmiljö**Till**
Stadsbyggnadskontoret

Blasieholmen 54, Norrmalm. Synpunkter på förslag till detaljplan, S-Dp 2024-11157.

Synpunkter i sammanfattning

Stadsmuseet vidhåller sin tidigare bedömning. Planförslagets permanentande av paviljonger och inglasning av portik utgör ovarsamma och förvanskande åtgärder som negativt påverkar fastighetens kulturhistoriska värden. Förslaget bedöms inte vara utformat och placerat på den avsedda marken på ett sätt som är lämpligt med hänsyn till stads- och landskapsbilden samt kulturvärdena på platsen. Förslaget avstyrks. För förtydligande, se nedan *Synpunkter på förslaget*.

Planförslaget

Syftet med planen är att pröva möjligheten att ge planstöd till en befintlig tillbyggnad i form av en paviljong som uppförts med tidsbegränsat bygglov för restaurangverksamhet, så att den kan kvarstå permanent. I planförslaget tillkommer bestämmelse för skydd av kulturvärden, byggnadens portik markeras med *q1, Byggnadens exteriör ska bevaras, undantaget inglasning av entréparti*.

Bakgrund

Ett tidsbegränsat bygglov beviljades för den aktuella paviljongbyggnaden under perioden 2023-02-01–2025-12-31 (dnr 2022–15307-575). Stadsmuseet yttrade sig 2022-11-25 om detta bygglov (Dnr 2022-15307-575) och avstyrkte då förslaget med hänvisning till att det bedömdes vara ovarsamt samt en förvanskning av fastighetens kulturhistoriska värden. Stadsmuseet avgav 2025-11-26 Underlag för undersökning om betydande miljöpåverkan (KUL 2024/1600), och bedömde då att föreslagna detaljplan inte skulle innebära en så betydande miljöpåverkan att en MKB behöver göras ur kulturmiljösynpunkt. Stadsmuseet vidhöll i övrigt sin bedömning från bygglovsskedet.

Till nu aktuellt ärende har bifogats en antikvarisk konsekvensbeskrivning, daterad 2025-08-21 och framställd av Tyréns AB. Sammanfattningsvis bedöms här att de föreslagna paviljongerna inte förvanskar Burmanska husets kulturvärden och att de är anpassade till kulturvärdena på platsen utan att äventyra helhetsverkan i stadsbilden. De bedöms inte påverka riksintressets uttryck mer än i

begränsad utsträckning. Stadsmuseet anser att detta underlag är tillräckligt underlag för att bedöma ärendet.

Historik och nuläge

Burmanska huset uppfördes för delägaren till Grand Hotell och fastighetsägaren Axel Burman 1909–1911 efter ritningar av arkitektkontoret Hagström och Ekman. Det är utformat som ett exklusivt bostadshus i en blandning av nybarock och jugend. Byggnaden har också fungerat som kontor, och mellan åren 1934–2001 hade SAF (Svenska arbetsgivarföreningen) sina lokaler här.

Huvudfasaden markeras med en framspringande kropp med rundade hörn och ett burspråk i kalksten. Portiken skjuter ut ytterligare och är utförd i kalksten med en terrass ovanpå. Fasaden har en hög sockel och dekorativa element i kalksten. Fönstren är småspröjsade och balkongerna har sirliga räcken i gjutjärn. Byggnaden är i huvudsak utvändigt välbevarad sedan uppförandet, dock revs på 1930-talet den ursprungliga tornuppyggnaden vilken ersattes med en lägre del. Förgården där paviljongerna finns var fram till nyligen staketomgärdad mot gatan. Det dekorativa staketet var sannolikt ursprungligt från byggnadstiden. De i detta ärende aktuella paviljongerna tillkom 2024, och vid samma tillfälle glasades den öppna portiken in.

Kulturhistoriska värden

Fastigheten är markerad med grönt på Stadsmuseets kulturhistoriska klassificeringskarta. Fastigheten med bebyggelse är särskilt värdefull från historisk, kulturhistorisk, miljömässig eller konstnärlig synpunkt. PBL (Plan- och bygglagen) 8:e kap, 13, 14 och 17 §§ kan tillämpas, vilket innebär att bebyggelsen inte får förvanskas, underhållet ska anpassas till omgivningens karaktär och byggnadens kulturhistoriska värden, underhållet ska utföras så att de särskilda värdena bevaras, ändringar ska utföras varsamt och med hänsyn till byggnadens karaktärsdrag samt med tillvaratagande av byggnadens kulturhistoriska värden.

Sammanfattningsvis konstitueras fastighetens värden av en rad olika delar, arkitektoniska och arkitekturhistoriska, stadsbyggnadshistoriska och stadsbildsmässiga. I sammanhanget bör byggnadens välbevarad, exklusiva och expressiva arkitektur från det tidiga 1900-talet lyftas fram, där den framskjutna kalkstensportiken utgör ett av huvudnumren, väl synlig i ett av stadens mest framträdande lägen.

Riksintresse

Stockholms innerstad med Djurgården är som helhet ett riksintresse för kulturmiljövården. Inom ett sådant område får inga åtgärder vidtas som kan orsaka påtaglig skada på riksintresset.

Riksintresset uttrycks i företeelser som främst tydliggör årsringarna och hur staden vuxit fram. Av Riksintressets olika uttryck är flera tillämpliga för den aktuella fastigheten, bland andra: *Fronterna mot vattenrummen och Stockholms inlopp; Gatuvyer med enskilda byggnader eller andra element som blickfång; Stadsbyggandet från mitten av 1800-talet fram till tiden runt sekelskiftet 1900; Nöjeslivets, samvarons och rekreationslivets byggnader och miljöer.*

Hänvisning till ÖP

Som kunskapsunderlag för Stadsmuseet Kulturmiljös bedömning har gällande Översiktsplan för Stockholm använts. Byggnaden ingår i ett område som i Översiktsplan Stockholm är utpekat som en kulturhistoriskt värdefull miljö.

Synpunkter på förslaget

Stadsmuseet bedömer att 8 kap. 13, 14 och 17 §§ plan- och bygglagen (PBL) är tillämpliga i ärendet, liksom 2 kap. 6 § PBL.

Stadsmuseet vidhåller sin tidigare bedömning, att förslaget – det vill säga inglasningen av portiken och permanentandet av paviljongerna – är ovarsamt samt en förvanskning av fastighetens kulturhistoriska värden. Byggnadens ursprungliga uttryck och gestaltning bedöms reduceras och gaturummet och vyn från vattnet bedöms förändras på ett påtagligt vis. Förslaget avstyrks därför.

Husets ovanliga utformning med starkt utskjutande mittkropp, som i sin tur skapar ett varierat gaturum, blir svårare att uppleva och avläsa. Paviljongbyggnaden skymmer den ursprungliga arkitektoniska gestaltningen, med sockelvåningens som ett fundament för resten av byggnaden. Byggnadens imposanta öppna portal – ett centralt inslag i gestaltningen – förändras och dess arkitektoniska funktion förloras. Staketet som omgärdade fastigheten mot gata hade hävd på platsen sen uppförandetiden, och utgör en integrerad del av byggnadens gestaltning. Till bedömningen bidrar Burmanska husets väl exponerade läge i stadsmiljön och vid vattenrummet. Förutom paviljongerna i sig tillkommer under sommarhalvåret stora parasoller, planteringslådor och möblemang mot gatan, vilket ytterligare påverkar stadsbilden och upplevelsen av byggnaden. Under vinterhalvåret påverkar paviljongernas upplysta lokaler Blasieholmen och Skeppsholmen som en väl sammanhållen ålderdomlig miljö.

Per Olgarsson
Handläggande antikvarie
Stadsmuseet kulturmiljö

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn

Malin Myrin

Datum

2026-06-12